

تان دۇڭ: ادالدىقى قارلى شىڭنىڭ زاڭغارنا ئۆز ومىرىمەن جازدى

تان دۇڭنىڭ قارلى بوراندا تاۋ جولىندا مىندەت وتەپ تۇرغان مائەريال سۈرەتى. □شىنخۇا اگەنتىتىڭى تا.

راتقان

جىلدىڭ الدىنداعى قىستا چىڭدۇ قالاسىنىڭ دا - ي اۋدانى شىليىڭ قارلى تاۋىنىڭ ەتەڭىندەڭى جىننئوپو قابىرىندا تان لىنىلىڭ اڭەسى تان دۇڭنىڭ قۇلىپىناىسە- نىڭ الدىندا تۇرىپ وسىلاي سەرت ەتتى .

تان دۇڭ، ەر، 1۹63 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، ۱۹86 - جىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنا مۇشە بولغان. كوزى تىرىسىندە سىچۇان ولكەسى چىڭدۇ قالاسى دا - ي اۋداندىق قوعام حاۋىپسىزدىڭى مە- كەمەسى قاتىناس ساقشى ۇلكەن اترەتى شىليىڭ كە- زەكشىلىك گرۇپپياسىنىڭ باستىعى بولغان.

1999 - جىلى تان دۇڭ اسكەري كىيىمىن شەشىپ، ساقشى كىيىمن كىيپ، قاراپايىم خالىق ساق- شىسى بولدى. ول حالقتىڭ قوعام حاۋىپسىزدىڭى سىستەرنە ادال بولپ، نەڭىزكى ساتعا تامر تارتىپ، تەڭىز دەڭگەيىنىنە 3000 مەتر بىيك، شارت - جاعدا- يى جاپالى، ۇسىرت، ايازدى وڭىردە ۇزاق جىل شايقاس جۇرگىزدى. 2004 - جىلى تان دۇڭ ورنىن اۋىستىرىپ شىليىڭ كەزەكشىلىك گرۇپپياسىنا كەلدى. شىليىڭ كەزەكشىلىك گرۇپپياسىنا 60 نەشە كىلومەتر ۇير - قىير تاۋ جولى، 10 نەشە كىلومەتر اۋىل - قىستاق جولى قارايدى، بۇل جەردىڭ كەلمە- دى - كەتمەدى ادامى كوپ، جول جاعدايى كۇردەلى، ول قاي - قاشان دا اسكەري بولمەدەڭى تاماشا ُاداس- تۇر مەن ستىلىدى ساۋلەلەندىرىپ، قىزمەت ورنىن ُسۇ- يىپ، كاسپىن ارداقتاپ، قۇلىشنا قىزمەت ەتتى.

2008 - جىلى 12 - ايدىڭ 29 - كۇنى كەشتە تان دۇڭ ساقشىغا مالمدەۋ بوينىشا مىندەت اتقارۋ-

جىڭ شاڭجىڭ: ”مەنىڭ تامىرىم توپىراققا تەرەڭ بويلاعان“

شىنخۇا اگەنتىتىڭنىڭ كۇنىمىڭنەن بەرگەن خابارى (ئىشلى لىن بېيىڭ)، ” مەن دىقانىڭ بالاسىمىن، مەنىڭ تامىرىم توپىراققا تەرەڭ بويلاعان“. مىنە بۇل يۇنان ولكەسى باۋشان قالاسى لۇڭلىڭ اۋدانى پېڭدا اۋىلدىق پارتكومنىڭ مۇشەسى، ۇڭىت مۇشەسى جىڭ شاڭجىڭنىڭ كوزى تە-

رىسىندە ايتقان ُسوزى.

”اۋىل - قىستاقنىڭ قىزمەتى، دىقانداردىڭ جۇ- مىسى ەرەكشە ناقتى بولادى، مەن قولمەدى ُارىپىر قىزمەتتى ويداعىداي سىتەيمىن“. ول بۇقارانىڭ حال - جايىن، مۇڭ - مۇقتانچىن قاي - قاشان دا كوۈكەيىنە ُتۇيىپ، خالىق بۇقاراسى ُتۇشىن شىن نىيەتمەن پايدا جەتكىزىپ، ناقتى سىتەر تىندىردى.

”پارتيانىڭ ُتۇشىن سان مىڭداغان وتباسىنا جەتكىزۇ“ ُتۇشىن، جىڭ شاڭجىڭ باتلدىقپەن جاڭا- لىق اشىپ، وسى زامانعى تاراتۇ تاسلىنىن تولق پايدالانىپ، كىنو - تەلەۋىزىيالىق ۇڭىت ماتەريالدا- رىن رەداكسىيالاپ، جاساپ، رادىيو باعدارلاماسىن اشىپ، پارتيانىڭ لۇشيان، باعىت - ساياساتتارىن جانە اۋىل شارۋاشلىعىن قولداۋ، اۋىل شارۋاشلىغىنا تىيەمدىلىك جاساۋ ساياساتتارىن ۇڭىتەدى. ونىڭ تا- بىستى تاجىرىيەسى بۇكىل اۋدانغا جالپىلاستىرىلدى. ”دىقاندار قازىر ُالى دە برىعن تۇرمىسقا جەتە قويمادى، ُبىز تەك باستاماشلىدقپەن قىزمەتتى الدا ُجۇرىپ سىتەيسەك عانا، دىقاندار ُبىزدىڭ قىزمەتە- مىزگە سەنەدى جانە قولداۋ كورسەتەدى“، - دەيدى جىڭ شاڭجىڭ.

ول بايالىنسى ورناتقان پىڭ - ان قىستاعىندا تەمەككى كەپتىرۇ كاسپى سالاسىن دامىتىپ، تەخنىكاغا باۋلۇ ارقىلى ۇلكى كورسەتۇ وتباسىلارىن تۇراتقان.

عاشىيىپ، سۇعا ُتۇسىپ كەتكەن ادامنىڭ ُومىرى

اجال اۋزىندا تۇرغان قاتەرلى ساتىتە، سۇيەكتەن وتەتتىن مۇزداي سۇىق وزەن سۇىنا سەكرىپ ُتۇ- سىپ، 10 نەشە مېنۇت جان اياماي قۇلىشىنىپ سۇعا ُتۇسىپ كەتكەن ادامدى قۇتقارىپ شىقتى. ەكىنشى كۇنى ول اۋىر تۇماۋعا شالدىقتى، جۇمىستا ادام وتە از بولغاندىقتان ُارى جاڭا جىلعا تاياپ قالغاندىقتان، كەزەكشىلىك مىندەت قارىبالاس، اۋىر بولدى دا، ول دەمالۇعا رۇقسات سۇراغان جوق. 2009 - جىلى 1 - ايدىڭ 5 - كۇنى كەشتە تان دۇڭ قىزمەت ورنىن- دا تالىپ جىيىلىپ، قۇتقارۇ ُونىم بەرمەي، باقتىقا قارىسى كوز جۇمدى.

ازا ُبىلدىرۇ جىناىلىسى وتكەن كۇنى نەشە ُجۇز بۇقارا وزدىكتەرىنىنە حالقتىڭ وسىناۋ جاقسى ساقشىسىنا ازا بىلدىرۇگە كەلدى. قوعام حاۋىپسىزدىڭى شەبىندەڭى باسىشى جولداستار كەلدى، اسكەردەڭى كەزىندەڭى جاۋنىڭەر سە- رىكتەرى كەلدى، اتا مەكەنى سۇيىندىعاى ساباقتاسە- تىارى مەن اۋىلداستارى كەلدى، ول قارىجلاي جاردەم بەرگەن بۇقارا كەلدى، ول اجال اۋزىنان الپ قالعان، كولىك اپاتىنان جازالانغان ادامدار كەلدى، ەرەجەنى بۇزغانى ُششىن ول جازالاعان شوفەرلەر دە كەلدى...

” قارىمىتاپ، مۇز قۇرسانىپ جاتسىن مەيلى، سىتتىق جۇرەك جىلىنثار جۇمىر جەردى“. ”اسكەر بولدىڭ، ساقشى دا، القاۋ ايتتى دۇيىم كوپ، وپالى ۇل، ُاز اڭە، اياۋلى جار ُوزىڭ بوپ“... قاز - قاتار گۇل شەڭبەرى، قاتار - قاتار ازا سوزدەرى جۇرتنىڭ قايغىلى ازاسىن ارقالاپ، قاھارماننىڭ حىكا- ياسىنان سىر شەرتىپ تۇردى. شوفەر جۇ لىن 2008 - جىلى 12 - ايدىڭ 29 - كۇنىن ۇمىتياق ەمەس، سول كۇنى ول جەڭىل اۋتوكولىڭىن جۇرگىزىپ كەلە جاتىپ كوپىردەن وزەن قايراڭىغا قۇلاپ، تاس قا- راڭعى تۇندە ابايسىزدا جابىق توغاندىعاى تاستاي سۇىق سۇعا ُتۇسىپ كەتەدى. ”ونى ولمەڭە جىبەر- مەۋىمىز كەرەك!“ قىسقى جاڭبىر سەبەزگىلەپ جاۋىپ تۇر، تان دۇڭ شاپانىن شەشىپ، قۇتقارۇ ار-

جىڭ شاڭجىڭ: ”مەنىڭ تامىرىم توپىراققا تەرەڭ بويلاعان“

دىرىپ، قاتىستى ورنىندارمەن سايكەسىپ، قارجى الپ، بۇقارانىڭ تەمەككى ەڭۋ جالپى باردىسنا تەحنىكا- لىق جاقتان قاداعالاي قىزمەت وتەيدى، سونداي - اق وندىرىسكە پايدالاناتىن سۇ ماسەلىسىن شەشەدى. بايالىنسى ورناتقان حۇي قىستاعىندا قىستاق تۇرعىن- دارىن ۇيرەنۇ كۇرسىنا ۇيمىداستىرىپ، ”قىستاقتى بايىتانتىن شاي كاسپىن ويداعىداي يڭەرىپ، قىستاق- تى قۇاتىاندىرتتىن ورمان شارۋاشلىغىنا وزگەرسى جاساپ، جاڭدادان گۇلدەنگەن جاڭغاق، شىجۇ، تەمە- كى كەپتىرۇ كاسپى سالاسىن دامىتۇ“ سىندى دامۇ وي جەلىسىن سالالاپ شىعادى.

نوسەر تۇددىرعان كەڭ كولەمدى تاۋ كوشكىنى اۋىر اپاتىنا توتەپ بەرۇ ُتۇشىن، جىڭ شاڭجىڭ قىز- مەتكەرلەردى باستاپ ناق مايدانعا بارىپ، تاۋ بەتە- نىڭ كەز كەلگەن ۇاقىتتا وپىرىلۇ حاۋىپ - قاتەردىن ەلەڭ قۇرلى كورمەي، ۇاقىتتى قولدان بەرمەي بۇقا- رانى، زاتتىق بۇيىمداردى كوشىردەدى ُارى دىقان وتبا- سىلارنى ُوندىرىس جۇرگىزىپ، وزدەرىن قۇتقارۇ، قاپلىنا كەلتىرىپ قايتا قۇرۇ جانە سوڭعى جۇمىستاردى سىتەۋ قىزمەتى سىياقتىلاردى ورسىتەتۇگە جەتەكشىلىك ەتەدى.

ول تاعى جالپىلىق جونگە سالۇ، ورنىقتىلقتى قورعاۋ قىزمەتىنە بەلسەنە ات سالسىپ، 2 جىلدىان استام ۇاقىتتا ارىز - ارمان ايتىپ كەلگەن بۇقارادان 500 نەشە ادام - رەت قابىلداپ، ارىز - ارمان دەلو- سىنان 120سىن تىكە ُبىر جاقىتى ەتىپ، 110ن مىر جاقىتى ەتىپ اياقتانىپ، قايىشلىقتار مەن داۋ - داماي- لاردى ُبىرشاما جاقسى شەشىپ، اۋىل - قىستاقنىڭ جارسىمىدىلىىن، ورنىقتىلىىن قورعاپ، بۇقارانىڭ قولداۋىنا جانە سەنىمىنە يە بولدى.

كۇندەردىڭ وتۇيمەن، جىلداردىڭ جىلجۇيمەن جىڭ شاڭجىڭ پارتيانىڭ لۇشيان، باعىت - ساياساتىن اتىز باسنا جەتكىزدەدى، جىرگىلىكتى بۇقارا قىفلاىسە- تى تۇردە ونى ”جىڭ مۇعالىم“ دەپ اتايدى. شارشاپ - شالدىمۇدان سىرقاتتىنىپ، 2009 -

لى خوڭجۇان: قانغا بوپالىپ جىعىلسا دا توناۋشىنى قويا بەرمەدى

قانن بەلىنە بايلاي سالىپ، اعىنى قاتتى مۇزداي سۇدىق سۇعا سەكرىپ ُتۇسىپ، جان اياماي جاعالا- سىپ ُجۇرىپ قاتىپ سىرەسىپ قالغان جۇ لىندى قۇتقارىپ شىقتى.

دا - ي اۋدانىنداعى قىستاق تۇرىغى ۇ زىشۇ ونى ۇمىتياق ەمەس، 2005 - جىلى 3 - ايدىڭ 20 - كۇنى موتوتسىيىكلەمەن كورنىس اۋماعىنىڭ جولىندا كەتىپ بارا جاتىپ ُبىر جۇك اۋتوموبىلىنە سوعىلىپ، ومىرىنە حاۋىپ تونەدى. تان دۇڭ دەرەۋ وقىعا ور- نىنا جەتىپ، اۋزىن توسىپ، ونىڭ اۋزىنداعى قاندى، ونى - مۇنى نارسەلەردى تازالايدى، سونداي - اق وعان جۇرەك - وڭپە قىزمەتىن قالىپنا كەلتىرۇ امالىن جاساپ، شىياڭگەردىڭ ونى ولەيمەن قۇتقارىپ قالۋى ُوشىن ۇاقىت ۇتادى.

تان دۇڭ قۇربان بولغاننان كەيىن، وعان قوعام حاۋىپسىزدىڭى مېنىستىرلىڭى ”مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىڭى جۇيەسىندەڭى 1 - دارەجەلى قاھارمان ۇلكى” اتاعىن بەردى، سىچۇان ولكەلىك پارتكوم ”تاڭداۋلى پارتيا مۇشەسى“ اتاعىن تولقىتاپ بەردى، چىڭدۇ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىڭى مەكە- مەسى بۇكىل قالاداعى قوعام حاۋىپسىزدىڭى ورگانە- دارىنا تان دۇڭنان ۇيرەنىپ، ”جاپييا اراۋۇ“ حالقە- تى ُسۇيۇ اماليات قىيمىلىن شىكەرلەي ورسىتەتۇ تۇرالى ۇندەۋ جارىبالادى.

تان لىنىلىڭ داشۇدەدن وقۇ تاۋسىقان سوڭ، اڭەسىنىڭ جولىن تاڭداپ، قارا كوك ُتۇستى ساقشى كىيىمن كىدى. ”اڭەم قۇربان بولغان سوڭ، مەن وسىناۋ جاي ُارى اسقاق كاسپىنىڭ ُمانىن بىرىنە- دەپ ُتۇسىنىپ جەتتىم — قاتەرلى ساتتە كەۋدە كەرىپ العا شىعۇ، ُولىم ُومەر تايىنلاسىندا قاتەر- دەن تاپماۋ. وسى جولدا ادالدىق جانە سىتتىق قان ار- قىلى خالىق بۇقاراسىنىڭ تىنىشى تىرشلىگىنە، شات - شادىمان تۇرمىسنا، قوعامنىڭ جارسىمدىلىغىنا، ورنىقە- تىلىغىنا قول جەتكىزۇ كەرەك، مەن اڭەمنىڭ ورنىداي الهاغان سىتەرىن جالعاستىرامىن، بۇل جول مەنىڭ ُومەر بويى تابان اۋدارماۋىما تايىدى“، - دەيدى تان لىنىلىڭ.

جىڭ شاڭجىڭ: ”مەنىڭ تامىرىم توپىراققا تەرەڭ بويلاعان“

جىلى 12 - ايدىڭ 13 - كۇنى جىڭ شاڭجىڭ باقتىقا قارىسى قىزمەت ۇستىندە قازا بولادى، سول جىلى 38 جاستا ەدى.

2010 - جىلى لۇڭلىڭ اۋدانى جىڭ شاڭجىڭنىڭ ۇزدىك نىزگى سىتەرى كورمە ُويىن سالادى ُارى ونى باۋشان قالاسىنىڭ العاشقى تونپىعاى ”اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتياۋ، بورىشى ەستە بەرىك ساقتاۋ“ ۇڭىت - تارىبە بازاسىنا اينالدىرادى. كورمە ۇيىنە جىڭ شاڭجىڭنىڭ كوزى تىرىسىندە سىتەتكەن دۇنيەلە- رى قويىلعان، ونىڭ اتىز باستانىن ارالاعاندا ۇزاق جىل بويى الپ جۇرگەن كەسكىن تۇسىرگىشى مەن ەستەلىك داپتەرى كورگەن جاندى اسەرلەندىرىپ، ادامدار پارتيانىڭ وسى نەڭىزگى ساتى كادرنىڭ سۇيىسپەنشىلىگىن تاۋلى قىستاققا ارناپ، حالقتى با- يىتىپ، اۋىلدى قۇاتاندىرۇ ُتۇشىن تىنباي كۇرىس جۇرگىزگەن رىياسز كوڭىلىن سامىنا ەسكە تۇسىردەدى.

تايياۋ جىلداردان بەرى، لۇڭلىڭ اۋدانى جىڭ شاڭجىڭ رۇحن باردىشا اسقاقتانىپ، ونەرکا- سىپتى، ُتۇسىرت ەرەكشە اۋىل شارۋاشلىغىن جانە مادەنىيەت، ساياحات كاسپىن بەلسەنە دامىتىپ، پارتيا قۇرىلمسى ارقىلى جەتەكشىلىك ەتۇ، ەرىك - جىڭەر، اقىل - وي جاعىنان سۇيەمەلدەۋ، كاسپى سالاسى ارقىلى تىرەك بولۇ، كەدەيلىكتىن ارىلتىپ، اۋقاتتاندىرۇ“ سىندى كەدەيلەردى دالمە - دىمال سۇيەمەلدەۋدىڭ جاڭا جولىن قاراستىرىپ تاۋىپ، كەدەي بۇقارانى كەدەيلىكتىن ارلىىپ، اۋقاتتانۇعا ُونىمدى جەتەكتەدى، بۇكىل اۋدان 2019 - جىلى كەدەيلىك قاپالىعىن الپى تاستاىتۇدى جۇزەگە اسردى.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلعانىدىنىڭ 70 جىلدىعى قارساڭمىندا، جىڭ شاڭجىيىغا ”ەڭ ارداقتى كۇرەسە- كەر“ داڭقى اتاعى بەرىلدى. ”اڭەمدە اينىماس نىيەت بار“، - دەيدى جىڭ شاڭجىڭنىڭ قىزى جىڭ ۇنىلۇ.

شىنخۇا اگەنتىتىڭنىڭ كۇنىمىڭنەن بەرگەن خابارى (ئىشلى زىڭ ۇي). لي خوڭجۇاننىڭ قۇربان بولغانىنا 12 جىل بولسا دا، جەرگىلىكتى ورنىنداعى كادىرلار مەن بۇقارا وسى قاھارماندى ەشقاشان ەستەرىنىن شىعارغان ەمەس. لي خوڭجۇان، يىزۇ، 1978 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، يۇنانن ولكەسىنىڭ مىڭزىسىنان. 2000 - جىلى 9 - ايدا خوڭجى ويلىستىق خالىق ساقشىسى مەكتەبىن بىتىرگەننەن كەيىن، مىڭزى قوعام حا- ۋىپسىزدىڭى مەكەمەسى قاتىناس ساقشى ۇلكەن اترەتىندە قىزمەت سىتەنگەن، 2007 - جىلى 9 - ايدا مىڭزى قوعام حاۋىپسىزدىڭى مەكەمەسى قا- تىناس ساقشى ۇلكەن اترەتى جسۇن ورتا اترە- تىنىڭ باستىعى بولغان. قىزمەتتەڭى كەزىندە، ول لىڭگەرىندى - كەيىندى داڭقتى تۇردە ُبىر رەت كوللەكتىۋ 3 - دارەجەلى ەڭبەك سىڭىر- گەن، قالالىق مەكەمە جاعىنان 2 رەت ماداقتا- لىپ سىيلانغان؛ ول جاۋاپتى بولغان خوڭجى الايى قاراۋىل ورنىنا ”مەملەكەتتىك جاستار ور- كەنىيەتشىلەرى“ اتاعى بەرىلگەن.

حاۋىپ - قاتەر الدىندا، لي خوڭجۇان ۇنە- مى اتويلاپ الدا جۇرەدى. 2008 - جىلى 11 - ايدىڭ 16 - كۇنى كەشتە لي خوڭجۇان مەن جۇ- بايى فۇ شۇمەي ورتا اترەتتەڭى خالىق ساقشالا- رىنا سۇىقتان قورعاىۇ كورىپە - جاستىقتارىن ساتىپ الپ بەرمەكتى بولادى، ساعات ۱9دان 30 مېنۇت مولشەرىندە ولار مىڭزى يۇەياتاڭنىڭ قا- سىنداعى جىنىشىڭ ساۋدا ساراينان ُوتىپ بارا جاتقان- دا، كەنىت شىرقىراي جاردەم تىلەگەن داۋىستى ەسىتىدى، لي خوڭجۇان جاتت قاراعاندا، ُبىر ەر ادامنىڭ ُبىر قىزدىڭ قوللىنداعى التىن بىلىزىڭىن توناپ ىلماقتى بولپ جاتقانن بايقايدى.

لي خوڭجۇان جالبا - جان اتىلىپ بارىپ كۇدىكىنى جىرگە الپ سوعادى، ُدىال وسى قاس پەن كوردىڭ اراسىندا كۇدىكىنىڭ سىبايلا- سى جانىنا جۇڭگىرىپ كەلىپ لي خوڭجۇاننىڭ كەۋدەسىنە پىشاق سۇىپ الادى، تونناۋشىنىڭ پىشامى ونىڭ جۇرەگىن تۇيرەپ ُوتىپ، قىپ - قىزىل قان بۇرۇق ەتە تۇسىەدى، الايدا اۋىر جاراتقانىتىپ قانغا بوپالىپ جىيىلعان ول تونناۋ- شىنى مىقتاپ ۇستاپ جىبەرمەي قويايدى.

جاندى جەرىنە پىشاق كىرىپ قان كوپ اققاندىقتان، لي خوڭجۇاننان كۇش كەتە باستايدى، دى، تونناۋشىلار وسى ورايدا قاشا جونەلەدى. (باسى 1 - بەتتە)

مۇنىڭ ىشىندە ەۋروپاداعى ُار ەلگە كوهمەككە بەرىلگەن مەدىتسىينالىق تولقىلماعان كەزەمدە، مەدىتسىينالىق ۇستىل جاپقىشى سىياقتى نىدەتتىنەن ساقتاىۇ بۇيىمدارى بار، جالپى 19 جۇك قوراپ، جالپى اۋىرلىعى 166.4 توننا، سونىمەن بىرگە اۋ- توكولىك زاپچاستارى، ەلەكتىروندىق ُونىم، حا- بارلاسۇ وپتىيىكالىق كىابەلى جانە ۇدەڭگىريا - سەربىيا تەمر جولى نىچەنەريا قۇرىلىسىنا قاچەتە- تى زاتتىق ماتەريالدار دا تىيەلگەن.

كەزەكشى پويەزدىڭ وتكەلدەن جوعارى ُونىمدى ُوتۇتىن قاتناماسىز ەتۇ ُتۇشىن، تەمىر جول، كەدەن، شىكارالىق تەكشەرۇ - كارەنتىيە- دەۋ سىياقتى تاراۋلار سەلبەسۇدى، تىلدەسۇدى تۇسىردەدى.

(باسى 1 - بەتتە) ُسوز جوق، ۇدايىلانغان نىدەتتىن ساقتاىۇ - تىزگىندەۋ مىحائىزىمى ارقىلى وڭاي - وسىپاق قولعا كەلمەگەن نىدەتتىن ساقتاىۇ ناىچەسىن بەكەمدەۋ كەرەك.

خالقارا مەن ەل ُىشىنىڭ ُسىس جۇزىندىك جاعادىين بايالىنسىترا قاراعاندا، قازىر دۇنيە جۇزىندە نىدەت زور كولەمدە تارالۇ كەزەڭمىندە تۇر، ەل ىشىندەڭى نىدەتتە دە ”قايتا قوزۇ“ حاۋىپ - قاتەرى بار، ”سىرتتان كىرۇدەن ساقتاىۇ، ىشتە قايتالانۇدان ساقتاىۇ“ قىزمەتىندە ُسىال بوساڭسۇ بولسا، ُتۇرتىس جاقسارغان كۇي قايتا جالتىرادى، ُتپتى، الدىڭغى ەڭبەك ەش بولادى.

”اعىنعا قارىسى قايتقى قارىمىڭمەن جۇرگە- زەسىڭ، ُسىال بوساڭىك بولعانى تالاي جەر ارتقا شەڭگىنەسىڭ“، ەل ُشى - سىرتىنداعى نىدەتە- تەن ساقتاىۇ - تىزگىندەۋ جاعايدىنداعى تىىڭ دا زور وزگەرىس الدىندا، ُبىزدىڭ تىيتتەي دە بەيد-

لي خوڭجۇان: قانغا بوپالىپ جىعىلسا دا تونناۋشىنى قويا بەرمەدى

فۇ شۇمەي كۇيەۋىنىڭ قانغا بوپالىپ جىيىلعانىن كورە ساللا جۇڭگىرىپ بارىپ ونى سۇبەي بەرە- دى، لي خوڭجۇان ُسىلىىز داۋسىپەن وعان: ”ولار قاشىپ كەتپەسىن“، - دەيدى. بۇل لي خوڭجۇاننىڭ جۇبايىنا ايتقان ەڭ سوڭغى ُسوزى ەدى.

لي خوڭجۇان شۇىل قۇتقارۇ اۋتوموبىلە- مەن خوڭجى ويلىستىق 1 - خالىق شىياخاناىسنا شۇىىل قۇتقارۇعا جەتكىزىلەدى، سوڭىندا جۇرەك تەسىلىپ قان كەتۇ تالهاىسنان قۇتقارۇ ُونىم بەرمەي، 2008 - جىلى 11 - ايدىڭ 16 - كۇنى ساعات ۱9دان 50 مېنۇت وتكەندە ەرلىكە- پەن قۇربان بولادى، سول جىلى نەبارى 30 جاستا ەدى.

لي خوڭجۇان باتىرلىقپەن قۇربان بولغان قايغىلى خابار تارالادى، جەرگىلىكتى ورنىنداعى كادىرلار مەن بۇقارا جانە ونىڭ كوزى ُتىرى كەزىندەڭى باىشىلارى، قىزمەتتەستەرى تەرەڭ قايىمعا باتاندى. 2008 - جىلى 11 - ايدىڭ 20 - كۇنى نۇستەن بۇرىن 10 مىڭنان استام بۇقارا لي خوڭجۇان قاھارمان قۇربانىمەن قوشناسۇ سالا- تىنا قاتىناسادى ُارى وزدىكتەرىنەن ونىڭ جاسى ۇلعايعان اڭە - شەشىسەنە جىلۇ اتايدى.

لي خوڭجۇان قىزمەتكە قاتىناسقاننان بەرى، باستان - اياق قوعام حاۋىپسىزدىڭى قانە- ناس سىتەرىن باسقارۇدىڭ ُبىرىنشى شەبىندە قايرىئاتانا سىتەپ، قاراستى وڭىردەڭى شىرعالاڭ كوپ تۇىلاتىن جول بولگىندەڭى قاتىناس داۋ - جالڭجىلدارىن ُبىر جاقىتى ەتۇدە، ”شاعىم ايتۇ ُنول بولۇ“ رەكوردىن جاراتادى. تەك 2007 - جىلى 9 - ايدان بەرى قاراي، ول خالىق ساقشە- لارىن باستاپ جىيىنى 7000 رەتتەن استام موتور- لى كولىكتەردى تەكسەرىپ، قاتىناسنا زاڭىغا قايشى كەلگەن 5000نان استام ُمىستى تەكسەرىپ ُبىر جاقىتى ەتىپ، 3 قىلمىس كۇماندىسىن تۇتە- قىنداپ، 4 ۇرلانغان اۋتوكولىكتى تەكسەرىپ قولعا تۇسىردى.

2009 - جىلى 7 - ايدا ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قاتناماسىزاندىرۇ مېنىستىرلىڭى، قوعام حاۋىپسىزدىڭى مېنىستىرلىڭى بىرلەسىپ خۇجات شىعارىپ، لي خوڭجۇانعا ”مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىڭى جۇيەسىندەڭى 1 - دارەجە- لى قاھارمان ۇلكى“ داڭقى اتاعىن تولقىتاپ بەردى.

كۇشەيتىنىپ، كوپ تاراۋ سەلبەسىپ جۇمىس جۇر- كىزىپ، كەزەكشى پويەزدىڭ وتكەلدە ايالداۋ ۇاقىتىن قىسقارتتى. الاتاۋ كەدەنىنىڭ قىزمەتكەرى ُالمامجان كەرىم بلاي دەدى: ”الاتاۋ كەدەنى ار- ناۋلى تەرەزە اشىپ، تاۋلىك بويى كەلگەن جەردەن جولعا سالىپ، كەزەكشى پويەزدىڭ كە- دەنىن تەز وتۇنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى“.

ۇسىنۇعا قاراعاندا، جۇڭگو - ەۋروپا كەزەك- تى پويەيزى (ۇحان) 2012 - جىلى 10 - ايدا سىناق رەتىندە قاتىنغان، 2014 - جىلى ۇدايى قاتىنايتىن بولغان، جۇڭگو - ەۋروپا (ۇحان) X8015 كەزەك- شى پويەيزىنىڭ باستاپ قاتىناعانىنان بەرگى 1689 - كەزەك قاتىناسۇى، 12 كۇنىەن كەيىن گەرمانيانىڭ دۇيسىبۇرگ قالاسىنا جەتەتىندىڭى مەجەلەندى.

ھامدىق سىتەۋىمىزگە بولمايدى. ۇلكەن جاعىنان ايتقاندا، جەر - جەر ”سىرتتان كىرۇدەن ساقتاىۇ، ىشتە قايتالانۇدان ساقتاىۇ“ تالايى بو- يىنشا، نىدەتتىن ساقتاىۇ - تىزگىندەۋ تاكنىكاسى امالى مەن توتەپ بەرۇ شارسىن دەر كەزىندە كەمەلمەندىرىپ، ۇدايىلانغان ساقتاىۇ - تىزگىنە- دەۋ مىحائىزمىن ورنىناۋ، اقاۋسىزداندىرۇ كەرەك. كىشكەنە جاعىنان ايتقاندا، ُبىز ُارقايد- سىمىز قالىپتاسقان جەكەلىك ساقتاىۇ - قورعاىۇ ادەتتىمىزدى جالعاستىرىپ، قولىدى ۇنەمى جۇۇعا، ماسكى تارتۇعا، تونپىئالماۋعا كوڭىل ُبولۇمىز كەرەك. نىدەتتەن ساقتاىۇ - تىزگىنە- دەۋ ۇدايىلانغان شارت سىتىندا عانا، ُبىز قالىپ- تى ُوندىرىس، تۇرمىس ُنارتىسىن جاپييا قالىپنا كەلتىرە الامىز، كورىكتى كوكتەم شۇاعىنىڭ قا- دىرىنە جەتە الامىز.

(”لەپتى لەبىز“ ماقالا قابىلداۋ حات ساندىعى: xjrbplb@126.com)